

Shulamith Firestoneová

Autor: Alex Kurtagić

Přesně před čtyřmi lety našli mrtvou Shulamith Firestoneovou, klíčovou postavu rozmachu radikálního feminismu druhé vlny 60. a 70. let minulého století. Patřila mezi zakládající členky uskupení **New York Radical Women**, **Redstockings** a **New York Radical Feminists**. Přestože časem vyšla najevo její vážná duševní porucha, její knihu plnou zla *The Dialectic of Sex: The Case for Feminist Revolution* (1970) berou někteří lidé dodnes vážně.

Shulamith Firestonová se narodila jako Shulamith Bath Shmuel Ben Ari Feuerstein ortodoxně židovským rodičům v kanadské Ottawě. Ještě když byla malá, však její rodiče po přesunu do USA rodinné příjmení poameričtili. Vyrůstala v Kansas City a St Louis, posléze studovala na Yavneh Rabbinical College of Telshe v ohijském Wickliffe, čelní instituci studia Tóry charedim proudů judaismu. Poté chodila na Washington University v St Louis, odkud přešla na School of the Art Institute of Chicago. Zde po absolvování povinných **ovestrů** (semestr je patriarchální) získala titul BFA v malování. Přestože se do *ženin* (dějiny jsou taky patriarchální) Firestonová zapsala jako radikální feministka, sama se považovala v první řadě za umělkyni.

Během posledního ročníku umělecké školy o ní vznikl *cinéma vérité* dokument. Film z roku 1967 poklidně zapadal bez zájmu ve skladu prachem, dokud jej o mnoho let později neobjevila postmoderní feministická filmařka Elisabeth Subrinová, a nenatočila v roce 1997 snímek po snímku revizionistické přepracování originálu, kde jen vymazala mužského vypravěče (znovu, patriarchální) a nahradila jej vlastním hlasem. Film sice získal ceny, ale kromě porotců na festivalech, kde se promítal, jej podle všeho viděl málokdo a nikdo na webu IMDB se ho neobtěžoval ocenit ani jednou hvězdičkou z deseti. Vlažnou recenzi na něj pro upadající týdeník Chicago Reader, určený hip **singles** pod třicet, napsal zklamaný Jonathan Rosenbaum. Firestonová se proti filmu ohradila a Subrinová jej roku 2012 stáhla z oběhu.

Po absolvování umělecké školy se Firestonová přestěhovala do New Yorku, kde se chtěla stát umělkyní a spisovatelkou. Naneštěstí zřejmě zjistila, že umělecký svět ovládají kliky a zvrhlíci – můžeme si to představit jako politicky levicové podsvětí (ne nepodobné Hollywoodu), kde ženy dosahují úspěchů výměnou za „zvláštní“ služby. V reakci na to spolu s dalšími radikálními feministkami Robin Morganovou, Carol Hanischovou a Chude Pamelou Allenovou – všechno etnické soukmenovkyně – založila v říjnu 1967 skupinu New York Radical Women. Intelaktuální munici hledali v myšlenkách Nové levice (nedávno jsme publikovali profil jejího **čestného zakladatele**). Patrně se jí stejně jako jejím společnícům – hlasitým a umíněným semetrikám – zajídala představa tradičního ženství i skutečnost, že hlavní slovo v hnutí za

občanská práva a proti válce ve Vietnamu měli muži.

Někdy v té době navštívila Firestonová National Conference for New Politics, která se díky Bohu konala jen jednou. Spolu s aktivistkou za občanská práva Jo Freemanovou vedla ženský klub, jen aby zažila hluboké ponížení od ředitele akce **William F. Peppera**, [1] který je od byl coby bezvýznamné hysterky. To ovšem Firestonovou od další činnosti nijak neodradilo – naopak.

O rok později se skupina The New York Radical Women postavila proti Miss America (což je pravda pošetilý podnik, kde se dnes předvádějí hladovějící mladé ženy s vypracovaným břišním svalstvem) v první větší demonstraci tzv. „Hnutí za osvobození žen.“ Objevily se se smetáky, hrnci, pánvemi, časopisy Playboy, umělými řasami, botami na podpatku, kulmami, spreji na vlasy, make-upem, podvazkovými pásy, korzety a podprsenkami v rukou, které zamýšlely okázale spálit – z důvodů bezpečnosti a ochrany veřejného zdraví se však musely spokojit pouze s odhozením těchto údajných „nástrojů mučení žen“ do košů. Co na tom, že třeba boty s podpatkem vymyslela **Kateřina Medicejská**, která byla až do své smrti v roce 1589 nejmocnější ženou Francie a nadšenou mecenáškou umění. Zjevně příliš mnoho času stráveného čtením Freuda a Marxe a příliš málo vynaloženého na studium historie.

Trvalo 16 měsíců, než se uskupení NYRW s hořkostí rozpadlo. Politické feministky jako Robin Morganová – spolu s maniodepresivním sociopatem a kriminálníkem malého formátu Abbiem Hoffmannem [3] členka anarchokomunistického Mezinárodního hnutí mládeže – založily **Women's International Conspiracy from Hell (W.I.T.C.H. – witch**, angl.. čarodějnice – pozn. překl.)—nanejvýš příhodné pojmenování. Mezi její družky při pálení podprsenek patřila i Naoma Jaffeová, která se později přidala k teroristické organizaci Weather Underground. Radikální feministky typu Firestonové založily skupinu Redstockings. Ta se inspirovala jménem „bluestocking,“ pejorativním označením pro intelektuálky odvozeným od literární skupiny Elizabeth Montaguové z 18. století **Blue Stockings Society**. Rudá nahradila modrou v odkazu na spojení s revoluční levicí. Soudružkou-spoluzakladatelkou Firestonové byla Ellen Willisová, jejíž kritika autoritářství se opírala o teorie Wilhelma Reicha, usvědčeného šarlatána a ufologa a freudovskou pseudovědeckou psychoanalýzu. [4] Tito lidé brali svou věc natolik vážně, že Firestonová považovala za ideální formu protestu „bojkot úsměvem.“

Redstockings Firestonová opustila po několika měsících a spolu s autorkou knihy *The Myth of the Vaginal Orgasm* (1970) Anned Koedtovou založila další skupinu: New York Radical Feminists (NYRF). Jejím motorem byla spiklenecká teorie, podle níž si muži vědomě podřizují ženy, aby si posílili sebevědomí. Skupina fakticky fungovala jako tlampač k šíření propagandy.

V té době i později Firestonová editovala *Notes from the First Year* (1968), *Notes from the Second Year* (1970) a spolu s Koedtovou *Notes from the Third Year* (1971). Dočkala se také vydání svého jediného příspěvku k feministické teorii, knize *The Dialectic of Sex*.

Otrávený strom radikálního feminismu té doby vydal hojné zkažené ovoce, včetně jejího díla. Firestonová vycházející z freudovsko-marxistické scholastické tradice tvrdila, že útlak žen má

kořeny v biologii, která následně inspiruje rasovou a socioekonomickou nadvládu. Těhotenství a porod považovala za „barbarské“ a obhajovala likvidaci nejužší rodiny i využití technologie k oddělení sexu a reprodukce. Její utopickou vizí byly kyberneticky plozené děti, které by neznaly své rodiče, vychovávané v komunách náhodných dobrovolníků. To určilo kurz pro budoucí pokusy radikálních feministek „osvobodit“ ženy od ženství.

Když odložíme na moment stranou tuto podivnou sebenenávist, musíme si položit i otázku, jak by mohl kdokoliv uvěřit, že by svobodná, v New Yorku žijící pětadvacetiletá žena, pohybující se takřka výhradně v těsně etnicky spjatém prostředí staropanenských rozzlobených feministek, mohla cokoliv vědět o mateřství nebo výchově dětí? Z jakého titulu bychom měli její „řešení“ těchto „problémů“ považovat za směrodatné?

Než se však spisek pochybné kvality stihl objevit, omezila naštěstí Firestonová dosti podstatně svou politickou aktivitu. Do poloviny 70. let se vytratila z veřejného prostředí. Skoro nikdo o ní neslyšel až do konce 90. let, kdy se vrátila s novou knihou *Airless Spaces*.

Vyšlo najevo, že Firestonová trpí paranoidní schizofrenií. Kvůli své nemoci žila v odloučení a chudobě v jednopokojovém bytečku zaskládaném knihami, [4] který pravidelně střídala s různými psychiatrickými zařízeními. Kniha *Airless Spaces* je beletrizovaným popisem jejího života pravidelné pacientky blázců. Je to sice krátké, ale smutné a trýznivé čtení. Přestože upadlo dílo v zapomnění, má neskonalé vyšší hodnotu než její údajné „opus magnum,” protože odkrývá chmurný svět lidí, o jejichž boji s vnitřními démony ví jen hrstka.

Krátce poté se znovu stáhla do ústraní, s nikým se nestýkala a jen jediné osobě – popisované jako „otevřená lesbička” – věřila natolik, že jí občas dovolila ji navštívit. [5] Zřejmě nějaký čas pracovala na vědeckofantastickém románu, později se však rukopisu zbavila – když ho totiž prý ukázala korektorovi, ten ji obvinil, že ukradla jeho nápad. [6] Přežívala z peněz od státu a možná také díky finanční pomoci od své rodiny.

Dne 28. srpna 2012 našla sousedka ležet její tělo bez života na podlaze jejího bytu. Byla mrtvá déle než týden. [7]

Nahlíženo touto optikou bychom tedy její *Dialektiku sexu* místo coby vážně míněnou teoretickou práci – jak ji prezentují četné feministky – měli brát jako beletrii, snad sci-fi v podobě pojednání; spíše materiál pro Hanse Prinzhorna než pro univerzitní oddělení ženských studií. Chovat se opačně je projevem ryzího zla. Ne snad že by duševní nemoc byla automatickým důvodem ignorovat intelektuální činnost dané osoby: Cesare Lombroso roku 1891 ukázal, že mnohé geniální jedince sužovala jedna či více psychopatologií, a že kvůli tomu ještě jejich práce nutně neztrácí na hodnotě.

Posuzovat musíme případ od případu. V prostředí radikálního feminismu totiž velkou část motivace tvoří obyčejná nenávist k mužům. Nad slunce jasněji to vyjde najevo, kdy se podíváme na životy některých předních radikálních feministek. Valerie Solanasová vyrostla v silně rozvrácené domácnosti. Trpěla také paranoidní schizofrenií a nakonec postřelila Andyho Warhola, za což byla odsouzena k tříletému trestu odnětí svobody. Ve svém

nechvalně proslulém pamfletu *The S.C.U.M. Manifesto* napsala: „Nazývat muže zvířetem by bylo ještě lichotkou; je to nářadí, chodící dildo.“ (Shodou okolností se objevuje i v *Airless Spaces*, kdy na ulici žebra o jídlo, aby přežila.) Andrea Dworkinová se stala radikální feministkou po vážném zneužívání z rukou svého prvního manžela Corneliuse Dirka de Bruina, také radikálního aktivisty, který se podílel na protestním hnutí proti válce ve Vietnamu. Mary Daly coby lesbička („Na muže nemyslím. Vůbec mi na nich nesejde“) s muži neměla opravdové zkušenosti. A Phyllis Cheslerová cituje své kábulské zážitky s jejím afghánským manželem z počátku 60. let jako příčinu svého příklonu k zapálenému feminismu. Jak bylo u cizinek v Afghánistánu zvykem, musela odevzdat americký pas úřadům a žít de facto jako zajatkyň v polygamní domácnosti svého tchána.

O leccems vypovídá i fakt, že Firestonová si vyžádala stažení *Dialektiky sexu* z tisku krátce po vydání nové edice, zatímco u *Airless Spaces* žádné podobné výhrady nezazněly.

K jejímu osudu bychom tak měli přistupovat s nemalou dávkou soucitu. Otrava její mysli freudovsko-marxistickými a radikálně feministickými myšlenkami je tragédií, protože tradiční ženství by jí přinejmenším mohlo zajistit finančně snesitelnější existenci a podporu milujícího manžela. Ironií osudu by jí takováto životní cesta dovolila více se věnovat umění a snad i čas od času při práci na určitých projektech na chvíli vysadit léky (antipsychotika jí podle vlastních slov utlumovaly mysl). Firestonová byla ve skutečnosti obětí, kterou radikální feminismus dovedl k jedinému možnému výsledku: izolaci. [8]

Opravdové opovržení zasluhují zpolitizovaní genderoví šejdíři, kteří za účelem šíření nenávisti v jejich umělé rozdmýchávané válce pohlaví propagují a šíří jako vážně míněné doslova šílené myšlenky. Ne nadarmo se jim říká „blázniví levičáci“ („the Loony Left“).

Poznámky:

[1] William F. Pepper se dnes pohybuje v prostředí konspiračních teorií, včetně hnutí za pravdu o 11. září.

[2] David C. Saidoff, Stuart C. Apfel, *The Healthy Body Handbook: A Total Guide to the Prevention and Treatment of Sports Injuries* (New York: Demos Medical Publishing, 2004)

[3] Kerry Bolton, *The Psychotic Left* (London: Black House Publishing, 2013) 168 – 173.

[4] Kevin MacDonald, *Freud's Follies, Skeptic*, 4(3), str. 94-99.

[5] „Shulamith Firestonová (67) napsala bestseller“, *The Villager*. 30. srpna 2012. Web. Citováno 27. 8. 2014.

[6] Ibid.

[7] Jennifer Baumgardner, „On Firestone, Part 2“, n + 1 magazine. 26. září 2012. Web.

Citováno 27. 8. 2012.

[8] Zdrojem je nekrolog z *The Villager*, citovaný v poznámce. **Anonymní komentátorka** označující se za sousedku Firestonové chtěla opravit údajné nepřesnosti nekrologu, podle něhož tělo našel domácí, kterého upozornil zápach a Firestonová byla mrtvá asi týden. Komentátorka oponovala, že žádný zápach prý cítit nebyl a že ji upozornil výměř nájemného, který zůstával už od 1. srpna ve schránce ve dveřích. Necháme čtenáře, aby si názor udělal sám.

Článek Alexe Kurtagiće **Forgetting Shulamith Firestone** vyšel původně na stránkách vydavatelství Wermod&Wermod.